

ວັນປະກາດເອກະລາດ

12.10.1945

ກ່ອນໜ້ານີ້ຫລາຍສິບປີ ຄືວັນທີ 12 ຕຸລາ 1945, ໄດ້ມີການໂຮມຊຸມນຸມໃຫຍ່ຢູ່ວຽງຈັນ ເພື່ອປະກາດຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຊາດລາວເຮົາ ເປັນຄັ້ງທຳອິດຈາກແອກປົກຄອງຂອງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນ ແລະ ພວກຮຸກຮາມຕ່າງຊາດ. ວັນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ໄດ້ເປັນຂີດໝາຍແຫ່ງໂຊຊະນະຂອງການຕໍ່ສູ້ອັນຝິລະອາດຫາມ, ດ້ວຍຄວາມສາມັກຄີ ແລະ ການເສຍສະຫລະ ອັນໃຫຍ່ຫລວງຂອງກອງທັບ ແລະ ປະຊາຊົນເຮົາພາຍໃຕ້ການນຳພາ ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວຂອງພວກເຮົາ.

I. ບັນດາເຫດການສຳຄັນຢູ່ພາຍນອກ ແລະ ພາຍໃນທີ່ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການປະກາດເອກະລາດ 12 ຕຸລາ 1945.

ໃນທ້າຍສັດຕະວັດທີ 19, ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງໄດ້ເຂົ້າມາຮຸກຮາມ ແລະ ຍຶດຄອງເອົາປະເທດເຮົາເປັນທົ່ວເມືອງຂຶ້ນ. ປະເທດລາວໄດ້ສູນເສຍເອກະລາດ - ປະຊາຊົນລາວໄດ້ຂາດອິດສະລະພາບກາຍເປັນຂ້ອຍຂ້າຂອງຕ່າງຊາດ. ດ້ວຍມູນເຊື້ອບໍ່ຍອມຈຳນົນ, ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ລຸກຮື້ຂຶ້ນຕໍ່ສູ້ຕ້ານພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງຢ່າງເມືອງນິດລຽນຕິດ, ຕັ້ງແຕ່ມີທຳອິດທີ່ພວກເຂົາໄດ້ເຂົ້າມາຮອດປະເທດລາວ; ຍິ່ງພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນໄດ້ເພິ່ນທະວີການຍຶດຄອງ ແລະ ປຸກລະດົມຫລາຍຂຶ້ນທໍ່ໃດ, ການຕໍ່ສູ້ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຍິ່ງເປີດກວ້າງອອກໄປທົ່ວທຸກແຫ່ງທຶນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

- ເຖິງວ່າການຕໍ່ສູ້ໃນໄລຍະນັ້ນບໍ່ໄດ້ມີພັກນຳພາ - ຂາດອາວຸດຍຸດໂທປະກອນອັນຈຳເປັນ ແລະ ໄດ້ຖືກປາບປາມຢ່າງຮ້າຍແຮງ - ປາເຖື່ອນກໍ່ຕາມ, ແຕ່ກໍໄດ້ເຮັດໃຫ້ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຕ້ອງສະຫ້ານຢ່ານກົວ ແລະ ຖືກສູນເສຍເປັນຈຳນວນບໍ່ໜ້ອຍ. ອັນສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນໄດ້ສະແດງໃຫ້ພວກເຂົາເຫັນຄືນລາວ ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດອັນສູງສົ່ງ ແລະ " ຍອມຕາຍດີກວ່າເປັນຂ້ອຍຂ້າຂອງຊາດອື່ນ".

- ພາຍຫລັງນະຫາປະຕິວັດເດືອນຕຸລາ ປີ 1917 ໄດ້ຮັບໂຊຊະນະ ແລະ ສະຫະພາບໂຊວຽດ ໄດ້ເກີດເປັນລັດສັງຄົມນິຍົມລັດທຳອິດໃນໂລກ ແລະ ພາຍຫລັງທີ່ປະທານ ໂຮ່ຈິມິນ ໄດ້ຄົ້ນພົບສັດຈະທຳທີ່ວ່າ " ຢາກກູ້ຊາດ ແລະ ປົດປ່ອຍຊາດນັ້ນບໍ່ມີເສັ້ນທາງອື່ນໃດນອກຈາກເສັ້ນທາງຂອງການປະຕິວັດກຳມະຊີບ ", ຂະບວນການປະຕິວັດຂອງອິນດູຈີນຕິດພັນກັບຂະບວນການປະຕິວັດໂລກ ແລະ ເຕີບໃຫຍ່ຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ.

- ປີ 1930 ພັກກອມມູນິດອິນດູຈີນ ໄດ້ກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ການຕໍ່ສູ້ຂອງປະຊາຊົນບັນດາປະເທດໃນອິນດູຈີນມີແນວທາງ ແລະ ມີຍຸດທະສາດອັນຈະແຈ້ງ; ການຕໍ່ສູ້ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າໄດ້ກ້າວເຂົ້າສູ່ໄລຍະໃໝ່, ດ້ວຍຄຸນນະພາບອັນໃໝ່ພາຍໃຕ້ການນຳພາ - ຊີ້ນຳຂອງອົງຄະນະພັກແຕ້ວນລາວ. ບັນດານັກຮົບກອມມູນິດລຸ້ນທຳອິດຂອງລາວເຮົາໄດ້ເອົາຕົວເຈືອຈາມ

ເຂົ້າກັບປະຊາຊົນບັນດາຜູ້ຢູ່ຮາກຖານ ແລະ ໄດ້ດຳເນີນການໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງຮາກຖານປະຕິວັດຂຶ້ນແບບປົດລັບ ຢູ່ຫລາຍບ່ອນເປັນຕົ້ນ ຢູ່ບໍ່ແຮ່, ໂຮງຈັກໂຮງງານ, ໃນ ໂຮງຮຽນ, ໃນຕົວເມືອງ, ໃນຊົນນະບົດ, ຄ້າຍທະຫານ; ໄດ້ເຕົ້າໂຮມ ແລະ ຈັດຕັ້ງນຳພາປະຊາຊົນ, ບັນດາຊັ້ນຄົນລຸກຂຶ້ນຕໍ່ສູ້ຕ້ານພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງຢ່າງຝິລະອາດຫານ, ເນື່ອງມິດລຽນຕິດ ແລະ ນັບນັ້ນບໍ່ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວກວ່າໆອອກໄປໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນການຈັດຕັ້ງ ນຳພາ - ຊຶ້ນຳ ກໍມີລັກສະນະລວມສູນເປັນເອກະພາບມີຍຸດທະວິທີ ທີ່ຄ່ອງແຄ້ວມີຍຸດທະສາດອັນຈະ ແຈ້ງ ແລະ ມີແຜນນຳທີ່ສະຫລຽວສະຫລາດເຂັ້ມແຂງ.

ເມື່ອກາລະໂອກາດໄດ້ມາເຖິງ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນໃນປີ 1945 ທີ່ກອງທັບແດງໂຊວຽດໄດ້ຜາບ ແຜ່ພວກຝາດຊິດເຢຍລະມັນ ໃນສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີສອງ, ສ່ວນຢູ່ຫວຽດນາມ ການປະຕິວັດເດືອນ ສິງຫາ ໄດ້ຮັບໂຊຊະນະ ແລະ ສ້າງຕັ້ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ຫວຽດນາມຂຶ້ນ (ໃນວັນທີ 2 / 9 / 1945).

ຝັກເຮົາໄດ້ເດັດດ່ຽວນຳພາປະຊາຊົນເຮົາ ລຸກຂຶ້ນຍຶດອຳນາດການປົກຄອງໃນທົ່ວປະເທດ ຈາກກຳມີຂອງພວກຂຸນເສິກຢື່ປຸນ ແລະ ພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນຝຣັ່ງ. ຂະບວນການຍຶດອຳນາດຢູ່ວຽງ ຈັນ ໄດ້ເລີ່ມຈາກຂະບວນການຕໍ່ສູ້ຂອງກຳມະກອນ ແລະ ຕໍ່ມາ ໃນວັນທີ 23 ສິງຫາ 1945 ຈິ່ງມີ ການໂຮມຊຸມນຸມໃຫຍ່ທີ່ມີຄົນເຂົ້າຮ່ວມໜຶ່ງກວ່າຄົນ ໂດຍມີຕົວແທນຂອງກຳລັງປະຕິວັດເປັນແຜນ ສານນຳພາ ແລະ ປຸກລະດົມມວນຊົນ ສາມັກຄີກັນເດັດດ່ຽວຕໍ່ສູ້ກູ້ເອົາເອກະລາດ ແລະ ອິດສະລະ ພາບອັນແທ້ຈິງມາໃຫ້ປະເທດຊາດ.

ຈາກເຫດການດັ່ງກ່າວນັ້ນ, ຂະບວນການຍຶດອຳນາດໄດ້ແຜ່ລາມໄປຫລາຍແຂວງ ເປັນຕົ້ນ: ຢູ່ສະຫວັນນະເຂດ ໃນວັນທີ 30 ສິງຫາ, ຢູ່ທ່າແຂກໃນວັນທີ 1 ກັນຍາ; ຢູ່ຊຳເໜືອແຕ່ວັນທີ 26 ສິງຫາ ເຖິງຕົ້ນເດືອນ ຕຸລາ ແລະ ຢູ່ແຂວງອື່ນໆຊຶ່ງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການລຸກຮື້ຂຶ້ນຍຶດ ອຳນາດຈາກພວກລ່າເມືອງຂຶ້ນ ແລະ ປະກາດຄວາມເປັນເອກະລາດແຫ່ງຊາດ.

ວັນທີ 12 ຕຸລາ 1945 ໄດ້ກາຍເປັນເຫດການທີ່ມີຄວາມໝາຍປະຫວັດສາດຂອງຊາດລາວ ເຮົາຍ້ອນວ່າແມ່ນມື້ທີ່ມີການໂຮມຊຸມນຸມ, ທີ່ສະໜາມກິລາແຫ່ງຊາດ (ສະໜາມກິລາເຈົ້າອານຸວົງ ໃນປະຈຸບັນ) ເຊິ່ງມີມວນຊົນເຂົ້າຮ່ວມກວ່າ 2 ໜຶ່ງຄົນ. ໃນມື້ນີ້, ລັດຖະບານລາວອິດສະຫລະໄດ້ເປັນ ຕົວແທນໃຫ້ແກ່ວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ປະກາດຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງປະເທດລາວ ຕໍ່ໂລກ ຢ່າງເປັນທາງການ, ປະກາດໂຮມແຜ່ນດິນລາວເປັນເອກະພາບ; ຜ່ອນກັນນັ້ນກໍໄດ້ອອກຖະແຫລ ງການກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງການປົກຄອງ, ລົບລ້າງທຸກໆສັນຍາທີ່ລາວໄດ້ເຊັນກັບຝຣັ່ງເສດ, ປະ ກາດໃຊ້ລັດຖະທຳມະນູນສະບັບທຳອິດ, ປະກາດໃຊ້ທຸງຊາດ (ທຸງຊາດລາວປັດຈຸບັນ); ປະກາດ ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະລັດຖະບານຊົ່ວຄາວຊຶ່ງມີສະເດັດເຈົ້າສຸພານຸວົງ ເປັນລັດຖະມົນຕີ ວ່າການກະຊວງ ການຕ່າງປະເທດ ແລະ ຕໍ່ມາໄດ້ດຳລົງຕຳແໜ່ງເປັນຜູ້ບັນຊາການທະຫານສູງສຸດອີກດ້ວຍ.

ການປະກາດເອກະລາດວັນທີ 12 ຕຸລາ 1945 ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວໂລກໄດ້ຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມເປັນຊາດລາວຂອງພວກເຮົາ, ຮັບຮູ້ອະທິປະໄຕ ແລະ ເຂດນ້ຳແດນດິນຂອງລາວ; ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຮັບຮູ້ລັດຖະບານຊົ່ວຄາດຂອງລາວ ແລະ ຮັບຮູ້ວ່າຊາດລາວ - ຄົນລາວກໍເປັນຄົນທີ່ມີກຽດສັກສີເໝືອນຄົນຊາດອື່ນໆ ແລະ ຢາກມີອິດສະລະພາບ, ເປັນເຈົ້າຊາຕາກຳຂອງຕົນເອງ ແລະ ຢາກມີການພັດທະນາຕົນເພື່ອຄວາມຢູ່ດີກິນດີ ແລະ ຄວາມຈະເລີນວັດທະນາ. ຍ້ອນແນວນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງຖືເອົາວັນປະກາດເອກະລາດ 12 ຕຸລາ 1945 ເປັນວັນປະຫວັດສາດທີ່ສຳຄັນຂອງຊາດ, ເປັນວັນແຫ່ງຄວາມເອກະອ່າງທະນົງໃຈຕໍ່ຄວາມອາດທານຊາດໃນການຕໍ່ສູ້ບັນເທົາ " ຍອມຕາຍດີກວ່າເປັນຂ້ອຍຂ້າ; ຕາຍເພື່ອເອກະລາດດີກວ່າຢູ່ພາຍໃຕ້ແອກບົກຄອງຂອງຕ່າງຊາດ "; ຈາກນັ້ນມານ້ຳໃຈວັນທີ 12 ຕຸລາ ຈຶ່ງກາຍເປັນມູນເຊື້ອແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ມີໂຊຂອງຄົນລາວຜູ້ຮັກຊາດພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງພັກ, ສາມາດປັດປ້ອຍຊາດໄດ້ຢ່າງສົມບູນ ແລະ ໄດ້ສະຖາປະນາເປັນສາທາລະນະລັດປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໃນວັນທີ 2 ທັນວາ ປີ 1975.

II. ສືບຕໍ່ເສີມຂະຫຍາຍມູນເຊື້ອວັນປະກາດເອກະລາດ 12 ຕຸລາ.

ເພື່ອສືບຕໍ່ເສີມຂະຫຍາຍມູນເຊື້ອ 12 ຕຸລາ ມະຫາໂຊ ຄະນະພັກ - ຄະນະນຳທຸກຂັ້ນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ ໂຄສະນາສຶກສາອົບຮົມການເມືອງ - ແນວຄິດ ຂອງພະນັກງານ ສະມາຊິກພັກ ແລະ ປະຊາຊົນບັນດາຂັ້ນຄົນທີ່ຂຶ້ນກັບການນຳພາ - ຄຸ້ມຄອງຂອງຕົນ ເຊິດຊູນ້ຳໃຈຮັກຊາດຕິດພັນກັບການຊຸກຍູ້ການພັດທະນາໃຫ້ດຳເນີນໄປຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ເປັນຂະບວນການຕໍ່ເນື່ອງດັ່ງນີ້:

● ໃຫ້ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງການຮຽນ, ຄົ້ນຄວ້າເຊື່ອມຊຶມມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງພັກ ໃຫ້ເລິກເຊິ່ງ - ທົ່ວເຖິງທຸກເບົ້າໜ້າ; ຫັນຄວາມຮັບຮູ້ - ເຂົ້າໃຈໃຫ້ກາຍເປັນການກະທຳຕົວຈິງມັ້ນຄີ: ການຜັນຂະຫຍາຍເປັນແຜນງານ - ເປັນໂຄງການເຄື່ອນໄຫວລະອຽດສຳລັບແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍແມ່ນຄະນະພັກນຳພາຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບໜ້າທີ່ການເມືອງ ແລະ ຫ້າທີ່ວິຊາສະເພາະຂອງແຕ່ລະກົມກອງຂະແໜງການໜ່ວຍງານ; ທັງມີການແບ່ງງານມອບໝາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ຈະແຈ້ງ.

● ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມັກຄີປອງດອງຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງພັກ, ເອົາໃຈໃສ່ຈຳກັດ ແລະ ແກ້ໄຂປະກົດການຫຍໍ້ຫ້າງໆໃນສັງຄົມ, ສ້າງບັນຍາກາດເປົາບານນ່ວນຊຶ່ນ, ເຮັດໃຫ້ປະເທດຊາດມີຄວາມສະຫງົບປອດໄພ, ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ເປັນປະເທດທີ່ຫ້າທ່ຽວຫ້າຊົມ.

● ເອົາໃຈໃສ່ວຽກງານກໍ່ສ້າງຮາກຖານການເມືອງ ແລະ ພັດທະນາຊຶມນະບົດຮອບດ້ານ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນໃຫ້ສະຫລຸບຕີລາຄາຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຊອກໃຫ້ເຫັນຕົວແບບດີເດັ່ນ ແລະ ບັດໂຈໃໝ່ເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍ; ຄົ້ນຄວ້າໃຫ້ເລິກກ່ຽວກັບທິດທາງ ແລະ ນາດຕະການເພື່ອສ້າງແຂວງໃຫ້ເປັນຫົວໜ່ວຍຍຸດທະສາດ, ສ້າງເມືອງເປັນຫົວໜ່ວຍເຂັ້ມແຂງຮອບດ້ານ ແລະ ສ້າງບ້ານເປັນຫົວໜ່ວຍ

ພັດທະນາ ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ໃຫ້ກະກຽມບົດລາຍງານ - ບົດປະກອບຄວາມເຫັນໃຫ້ກະທັດລັດ, ຈະແຈ້ງ ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທິດນໍາຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວນັ້ນໃຫ້ເປັນຈິງ.

● ເພີ່ມທະວີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງເສດຖະກິດ - ຄຸ້ມຄອງສິ່ງຄົມໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການຄຸ້ມຄອງຕະຫຼາດບໍ່ໃຫ້ມີການຂາດແຄນສິນຄ້າອັນຈໍາເປັນຕົ້ນຕໍ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ມີການປັ້ນ ປວນ, ເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງລາຄາສິນຄ້າ ແລະ ຄ່າບໍລິການ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີການສວຍໂອກາດກອບ ໂກຍກໍາໄລ; ຮັບປະກັນໃຫ້ຄ່າຄອງຊັບ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງພະນັກງານ, ທະຫານ, ຕໍາຫລວດ ແລະ ພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນເປັນປົກກະຕິ.

- ໃຫ້ເພີ່ມທະວີຄວາມສັກສິດໃນການຄຸ້ມຄອງສິ່ງຄົມ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການແກ້ໄຂບັນຫາໄພສິ່ງຄົມ ແລະ ປະກົດການຫຍໍ້ຫໍ່ຕ່າງໆດ້ວຍມາດຕະການສັງລວມ ແລະ ດ້ວຍກໍາລັງແຮງຂອງທົ່ວສິ່ງຄົມ; ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ຍູ້ແຮງວຽກງານການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະ ສຸກ ແລະ ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ຕໍ່ຜູ້ມີຄຸນງານຄວາມດີ ຕໍ່ປະເທດຊາດ ແລະ ການປະຕິວັດ; ເສີມ ສ້າງຄວາມເປັນທ່າ ແລະ ຄຸນນະທໍາໃນສິ່ງຄົມ.

● ປະຕິບັດແນວທາງການຕ່າງປະເທດ ສັນຕິພາບ - ເອກະລາດ, ນິດຕະພາບ ແລະ ຮ່ວມມື ຢ່າງຕັ້ງໜ້າເປັນເຈົ້າການ; ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງພວກ ເຮົາໃຫ້ສູງຂຶ້ນຕື່ມອີກໃນການພົວພັນຮ່ວມມືກິດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງວ່າ ດ້ວຍການຮ່ວມມືກັບບັນດາປະເທດເພື່ອນນິດຍຸດທະສາດ, ບັນດາປະເທດອາຊຽນ, ປະເທດເພື່ອນ ນິດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ລວມທັງຂອບການຮ່ວມມືອື່ນ.

ຄໍາຂວັນໂຄສະນາຢູ່ກລະດົມ

- ນໍາໃຈວັນປະກາດເອກະລາດ 12 ຕຸລາ ໝັ້ນຢືນ
- ຊິນເຊີຍວັນປະກາດເອກະລາດ 12 ຕຸລາຄົບຮອບ.....ປີ ຢ່າງສຸດໃຈ.